

ÎNCHEIERE

29 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de reprezentantul Elizavetei Dumbravan, avocatul Igor Ciuru, împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 31 ianuarie 2017,

adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de reprezentantul Elizavetei Dumbravan, avocatul Igor Ciuru, împotriva Valentinei Cărăruș cu privire la rezoluțiunea contractului de donație,

c o n s t a t ă:

La 28 octombrie 2015 reprezentantul Elizavetei Dumbravan, avocatul Igor Ciuru a depus cerere de chemare în judecată împotriva Valentinei Cărăruș cu privire la rezoluțiunea contractului de donație.

În motivarea acțiunii a menționat că, la 02 februarie 1950 a încheiat căsătorie cu Victor Dumbravan. În anul 2007, fiind la o vârstă înaintată, împreună cu soțul au decis să doneze casa nepoatei – Valentina Cărăruș, care locuiește în vecinătate.

Astfel, la 30 mai 2007 a fost încheiat contractul de donație nr. 2/3-3913, autentificat de notarul Lucia Matușevschi.

Relevă reclamanta că, tipul contractului – contract de donație, a fost ales la sugestia Valentinei Cărăruș.

La fel, menționează reclamanta că, la momentul încheierii contractului de donație nu cunoștea o altă formă de contract, ca de exemplu contractul de înstrăinare cu condiția întreținerii pe viață.

Susține că, până la decesul soțului Victor Dumbravan, la 14 iulie 2014, nu au avut pretenții față de Valentina Cărăruș privind acordarea ajutorului de întreținere din partea acesteia. Însă, după decesul soțului, i s-a agravat starea de sănătate, iar pârâta refuză să mai acorde sprijinul necesar.

Invocă prevederile art. 836 din Codul civil și rezoluțiunea contractului de donație nr. 2/3-3913 din 30 mai 2007 și restituirea bunului imobil donat, pentru a putea fi înstrăinat altei persoane cu condiția întreținerii pe viață.

Solicită admiterea acțiunii și rezoluțiunea contractului de donație nr. 2/3-3913 din 30 mai 2007, în temeiul art. 836 din Codul civil.

Prin hotărârea Judecătoriei Râșcani din 15 iulie 2016 s-a respins ca fiind

neîntemeiată acțiunea (f.d. 93-96 recto-verso).

În susținerea soluției adoptate, prima instanță a reținut că, Elizaveta Dumbravan, nu poate invoca rezoluțiunea contractului de donație, deoarece nu este parte la contractul de donație, or, contractul de donație a fost încheiat între Victor Dumbravan, în calitate de donator, și Valentina Cărăruș.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 31 ianuarie 2017 s-a admis apelul declarat de reprezentantul Elizavetei Dumbravan, avocatul Igor Ciuru, s-a casat integral hotărârea Judecătorei Râșcani din 15 iulie 2016 și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de 2015 reprezentantul Elizavetei Dumbravan, avocatul Igor Ciuru, împotriva Valentinei Cărăruș cu privire la rezoluțiunea contractului de donație (f.d.141, 142-144 recto-verso).

În susținerea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că, prima instanță eronat a concluzionat, că reclamanta nu este în drept să solicite rezoluțiunea contractului în cauză, neavând calitatea de donator, or, Elizaveta Dumbravan și-a dat acordul la încheierea acestui contract, iar bunurile donate Valentinei Cărăruș aparțineau cu drept de proprietate în devălmășie soților Dumbravan.

Cât privește fondul cauzei, dar și din analiza contractului de donație din 30 mai 2007, instanța inferioară a conchis că conținutul acestuia nu înserează nici o clauză privind condiția de îndeplinire a unei sarcini sub prisma art. 834 din Codul civil.

Astfel, a notat că în sensul art. 836 din Codul civil, pentru rezoluțiunea contractului de donație este necesar de a întruni cumulativ două condiții: starea de imposibilitate a donatorului de a-și asigura întreținerea corespunzătoare și starea de imposibilitate a donatorului de a-și îndeplini obligațiile de întreținere față de terți. Pot constitui situații de stare de nevoie situațiile când veniturile donatorului s-au redus în măsura în care acesta nu-și mai permite să-și asigure o întreținere corespunzătoare, survenite în urma unor situații neprevăzute, de la sine, fără ca donatorul să și-o provoace în mod intenționat sau prin culpă gravă.

În concluzie, instanța de apel a relevat că reclamanta nu a prezentat probe incontestabile care ar demonstra că, după executarea donației nu mai este în stare să-și asigure o întreținere corespunzătoare și să-și îndeplinească obligațiile legale de întreținere față de terți, fapt ce i-ar servi temei de a cere restituirea bunurilor donate, dimpotrivă probele prezentate au demonstrat că după decesul soțului său Victor Dumbravan, prima intenționat și-a creat starea de nevoie prin donarea terenurilor agricole, ce le avea în proprietate, astfel reducându-și intenționat veniturile.

La 02 mai 2017 reprezentantul Elizavetei Dumbravan, avocatul Igor Ciuru a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 31 ianuarie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri în sensul admiterii acțiunii (f.d. 152-153 recto-verso).

În motivarea recursului a reiterat circumstanțele faptice ce țin de fondul cauzei și a invocat că, instanța de apel eronat a dedus că reclamanta nu a prezentat probe ce ar confirma că cheltuielile ei la momentul depunerii cererii de chemare în judecată s-au majorat în raport cu cheltuielile ei la momentul întocmirii contractului de donație.

În acest sens, aduce ca exemplu datele statistice privind minimul de existență a biroului național de statistică pentru persoanele pensionare în mediul rural.

Suplimentar, afirmă că instanța de apel în mod arbitrar a admis probe noi prezentate de reprezentantul pârâtei.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile,

completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art.433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Conform art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul consideră recursul ca fiind declarat în termen, deoarece decizia instanței de apel din 31 ianuarie 2017 (f.d. 141, 142) a fost recepționată de recurentă la 13 martie 2017, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d. 150), iar de reprezentantul acesteia – avocatul Igor Ciuru la 14 martie 2017, fapt confirmat prin

avizul de recepție de la f.d. 148, iar cererea de recurs a fost depusă la oficiul poștal la 10 aprilie 2017 (f.d. 160 recto).

Argumentul reprezentantului recurenteii precum că, instanța de apel eronat a dedus că reclamanta nu a prezentat probe ce ar confirma că cheltuielile ei la momentul depunerii cererii de chemare în judecată s-au majorat în raport cu cheltuielile ei la momentul întocmirii contractului de donație nu pot fi reținute, or, în sensul regulilor din Secțiunea a II-a Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele inferioare, or, forța atribuită unei probe, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sânt în afara controlului instanței de recurs.

Distinct celor menționate, instanța de recurs relevă că, nu pot fi acceptate nici alegațiile reprezentantului recurentului referitor la datele statistice ale biroului național de statistică privind minimul de existență a persoanele pensionare în mediul rural. Or, potrivit articolului 442 din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Astfel, la materialele cauzei lipsesc înscrisuri, certificate în modul stabilit de lege, care ar confirma mărimea minimului de existență a persoanelor pensionare în mediul rural.

Mai mult decât atât, completul opinează că, în art. 2 din Legea cu privire la minimul de existență definește noțiunea de „minim de existență” ca indicator ce reprezintă mărimea valorică a volumului minim de consum al bunurilor materiale și a serviciilor pentru satisfacerea necesităților principale, menținerea sănătății și pentru susținerea viabilității omului.

Aderent, în sensul dispozițiilor art. 1 alin. (2) din aceeași lege, minimul de existență se utilizează la: a) evaluarea generală a nivelului de trai al populației și al principalelor grupuri sociodemografice în procesul de punere în aplicare a politicii sociale; b) argumentarea necesității de modificare a mărimilor salariului minim și pensiei minime pentru limită de vîrstă, a venitului lunar minim garantat al familiei, a mărimilor burselor, indemnizațiilor și compensațiilor.

Succesiv, instanța de recurs deduce că datele statistice invocate de către reprezentantul recurenteii poartă un caracter general și nu subiectiv, iar starea materială *de facto* a recurenteii urmează a fi confirmată doar prin probe pertinente și concludente speței.

La fel, nu poate fi acceptat ca argument ce poate duce la admisibilitatea recursului nici alegația precum că instanța de apel în mod arbitrar a admis probe noi prezentate de reprezentantul pârâtei. Or, potrivit dispozițiilor art. 372 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces au dreptul să prezinte noi probe dacă au fost în imposibilitatea să o facă la examinarea pricinii în primă instanță.

La caz, completul subliniază că, instanța inferioară a acceptat probe noi prezentate de reprezentantul intimatei și care nu au fost prezentate în prima instanță, deoarece la aceste probe se face trimitere și în cererea de apel (f.d. 139 verso).

În această ordine de idei, instanța de recurs notează că, reprezentantul recurenteii nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, lipsit de conținut și evidențiază simplul fapt al dezacordului

recurentului cu soluția dată de instanțele inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, instanța de recurs reamintește prin prisma jurisprudenței CtEDO, fosta Comisie a arătat că „... art. 6 §1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes” (*cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995*).

Completul concluzionează că, din conținutul cererii de recurs nu rezultă existența unuia din temeiurile legale de recurs, iar circumstanțele de fapt invocate de reprezentantul recurenteii în cererea de recurs nu constituie obiect al recursului, or recursul devoluează exclusiv circumstanțele de drept ale pricinii.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) și prevederile art. 437 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de reprezentantul Elizavetei Dumbravan, avocatul Igor Ciuru, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de reprezentantul Elizavetei Dumbravan, avocatul Igor Ciuru, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță